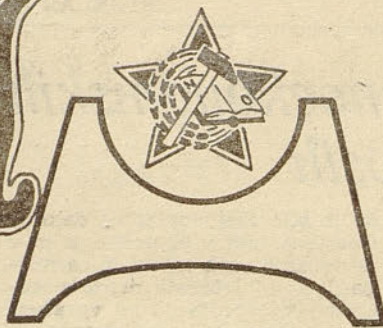

NOVEMBER 1978

X. KONGRES ZSMS

Nova Gorica
12/14 oktober
1978

Kongres - delovni dogovor mladih

Kongres. Dogodek, povezan s toliko spomini, srečanji, z mladostjo...

Lepo je v naši domovini biti mlad, tako so delegatom, gostom in drugim udeležencem desetega mladinskega kongresa zapeli mladi na veličastni prireditvi ob začetku kongresa...

Srečevali smo se na ulicah in cestah Nove Gorice, si stiskali roke, se pozdravljali: Zivio, zdravó, kako si? In tako celo dopoldne, vse do plenarnega zasedanja... In potem spet zvečer...

cije, ki jo bomo praznovali prihodnje leto. In končno, kongres v Novi Gorici je bil predvsem akcijski dogovor mladih o delu v naslednjem štiriletnem obdobju. O delu na vseh področjih družbenega življenja in snovanja ter seveda predvsem tam, kjer današnje objektivne ali subjektivne perspektive najbolj zadevajo življenjski interes mladega človeka.

Vse dni kongresa smo prav na vsakem koraku srečevali revolucionarnost in mladostnost. Veli-

Novo vodstvo republiške konference ZSMS

Na kongresu v Novi Gorici smo izvolili tudi novo vodstvo slovenske mladinske organizacije. Novo vodstvo sestavljajo:

Boris Bavdek, predsednik RK ZSMS, Vida Mikuž, podpredsednica RK ZSMS, Nevenka Grgič, sekretarka RK ZSMS. Predsedstvo RK ZSMS:

Franc Arnuš, Stane Bonder, Zdenko Bolčič, Bojan Butolen, Mario Domio, Geza Farkaš, Ladislav Gornik, Zdenka Jošt, Rado Jurač, Srečo Kolar, Darko Končan, Andrej Lapanja, Alenka Markovič, Darja Colarič, Jože Poglačen, Vero Premrl, Franc Primožič, Anton Rakovič, Dušan Skuppek, Tatjana Suhadolnik, Dezider Voroš, Jože Nered, glavna urednica Problemov in Mladine po funkciji.

Odbor za statutarna in pritožbena vprašanja pri RK ZSMS:

Robi Kovšča — predsednik, člani: Vitomir Aleksič, Mirjana Gavrilovič, Rudi Orel, Bojan Lesjak, Irena Sedlar, Metod Zalar.

Nadzorni odbor RK ZSMS:

Ivana Robida, predsednik, člani: Staša Baloh, Tomo Jurčec, Branka Krajnc-Sluga, Andrej Lesjak.

Kongres je izvolil tudi stodvanajst člansko delegacijo RK ZSMS za X. kongres ZSMJ, ki bo od 15. do 17. decembra v Beogradu. Predstavniki hrastniške mladine v delegaciji so Boris Volaj, Slavko Gornik in Vili Zaletel.

Boris Bavdek — novoizvoljeni predsednik slovenske mladine

MLADA GENERACIJA NADALJUJE REVOLUCIJO

Izbirati poudarke iz kongresne resolucije je težka naloga. Resolucija je seveda takšna, da kompleksno govori o nalogah mlade generacije v prihodnjih štirih letih, zato jo je težko »raztrgati« — na poudarke. Poskušali smo izbrati pač tiste, ki so najbolj »mladinski«, morda najznačilnejši..., prebrali pa jih boste v današnji in naslednji številki našega mladinskega glasila.

ZSMS in mladi pri vzpodbujanju in krepitevi samoupravnih družbenoekonomskih odnosov in političnega sistema socialističnega samoupravljanja... S stalno aktivnostjo se Zveza socialistične mladine Slovenije zavzema za dosledno uveljavljanje in razvijanje načela delitvi dohodka po delu in rezultatih dela in za samoupravno normativno urejanje tega področja v okviru združene dela in širši družbeni skupnosti. Za uresničitev tega cilja moramo z organizirano akcijo med mladimi doseči, da bo vsak delavec vedel, kako se ustvari in razporeja celotni prihodek, kako ga usmerjati s samoupravnimi odločitvami v razvoj proizvodnih sil in doseganje čimboljših rezultatov, ki so merilo za delitev

osebnih dohodkov, ki temeljijo na vloženem delu, doseženi produktivnosti in ustvarjenem dohodku...

...Nasprotovali bomo vsakemu formalizmu v procesu priprave, sprejemanja in uresničevanja planov...

...Ostro se bomo borili za izpolnjevanje delovnih obveznosti, za odpravljanje neopravičenih izostankov iz dela in racionalno izkoriščanje delovnega časa ter to tudi zahtevali od drugih delavcev. V tem okviru bomo izvajali akcije tekmovalnega značaja med mladimi, ki bodo prispevale k dvigu produktivnosti, stabilizaciji in načrtnosti v gospodarjenju...

...Preprečevati je potrebno monopol nad informacijami in zagotoviti stalen medsebojen pretok...

Skupni dogovori revirskih delegatov so bili osnova za njihovo uspešno delo na X. kongresu ZSMS

Seveda pa je bilo to trodnevno srečanje v Novi Gorici še posebej srečanje z delom, ki smo ga mladi bolj ali manj uspešno opravili v zadnjih štirih letih. Se več, tokrat je bilo to tudi srečanje s petintridesetimi leti razvoja in delovanja mladinske organizacije, od njenega ustanovnega kongresa pa do desetega, jubilejnega. To je bilo tudi prvo srečanje s šestdesetletno revolucionarno tradicijo skojevske organiza-

ko zaupanje naše družbe in še posebej tovariša Tita, ki je na devetem kongresu ZSMJ med drugim dejal, da je prepričan, da bo mlada generacija kos svoji zgodovinski nalogi, da nadaljuje revolucionarno preobrazbo družbe se je v kongresnih dneh pravzaprav zlila z neštetimi mislimi, parolami in željami, tudi s tisto, ki so jo mladi Novogoričani z velikimi črkami zapisali na vrh Sobotina: NAŠ TITO!

Mladi v družbenoekonomskih odnosih

Neposredno po zadnjem kongresu je bila akcija mladine usmerjena v ustanovitev osnovnih organizacij tam, kjer še niso obstajale. V tem času je bilo ustanovljenih več kot tisoč OO ZSMS, kar je nedvomno lep uspeh. Mladi smo spoznali, da ni moč ločevati interesov mladih od interesov starejših, zato morajo biti naše naloge in načrti istovetni z nalogami ostalih organizacij.

Ena temeljnih aktivnosti po 9. kongresu je bilo uveljavljanje nove ustave, ZZD ter ostalih zakonov. Na tem področju je bilo narejenega precej, z dobro izdelanim programom in idejnopolitičnim delom v ZSMS so bili za beleženi nekateri pozitivni procesi, kot so:

- ustvarjalno vzdušje za večjo angažiranost in za doseganje boljših proizvodnih rezultatov,

- zanimanje za izpolnjevanje plana,

- povečana zahteva po boljšem in objektivnem obveščanju.

Prav s temi procesi se moramo še bolj spoprijeti, predvsem se moramo boriti za večjo produktivnost. V gradivu je ugotovitev,

da je bilo idejnopolitično delo usmerjeno tudi v opozarjanje in v zavračanje vseh teženj in razmišljanj, ki bi ločevala družbeno-gospodarska vprašanja od vprašanj samoupravnega organiziranja in samoupravnih odnosov v družbenem delu. V prizadevanjih za dosego ciljev družbenoekonomskega razvoja je potrebno korenito spremeniti dosedanje obnašanje v naši družbi. To pa bomo dosegli z odgovorno, dosledno in učinkovito dejavnostjo v vseh celicah naše družbe. Zato je potrebno tudi izboljšati delovno disciplino, povečati odgovornost, zmanjšati izostanke z dela, znižati količino odpadnega materiala ter povečati varčevanje z družbenimi sredstvi. Mladi se moramo zavzemati za pomladitev znanstvenega kadra, za intenzivnejši prenos znanstvenih spoznanj v prakso, kajti znanost gre naprej in mladi so tisti, ki lahko to najbolj prenesejo tudi v prakso.

Vsako leto izda sindikat sindikalno listo, ki jo moramo mladi proučiti, dati nanjo pripombe in sploh sodelovati v njeni končni izpeljavi v praksi.

PREGLED OPRAVLJENEGA DELA

Mladina je bila od svoje ustanovitve v Kočevski reki pred 35 leti vedno na čelu tistih, ki so se borili za razvoj naše socialistične družbe pod vodstvom ZK in tovariša Tita. Zgodovina kaže, da je naša mladina dejansko najbolj revolucionaren del naše družbe, da je skoraj vedno prehitevala čas in da je bila tudi zaradi tega v nekaterih akcijah tudi prehitra in nanje morda tudi premalo pripravljena. Toda takšen je na koncu koncev največji del vse mladine sveta — napreden, revolucionaren, neučakan. Za našo mladino, jugoslovansko in seveda tudi slovensko pa še posebej veljajo besede tovariša Tita: »Narodu, ki ima takšno mladino, kot je naša, se ni treba bati za svojo prihodnost.«

Te besede so bile, so in bodo velika spodbuda za vse mlade, ki so trdno prepričani, da je pot, ki jo je utrl in po kateri je tudi sam šel tovariš Tito, edino pravilna in edina, ki zagotavlja naši skupnosti jugoslovanskih narodov svetlo in lepo bodočnost.

Da bi mladi šli še naprej po tej poti, pripravimo vsaka štirj leta

kongres ZSM, na katerem pregledamo minulo delo in si postavimo naloge za naprej. Tako je zadnji, 9. kongres ZSMS, ki je bil v Moravcih pri Murski Soboti, pred štirimi leti, postavil v svoji resoluciji trdne temelje za delo ZSMS kot najširše organizacije mladih v Sloveniji, ki je in bo v sleherni svoji ideji in akciji odražala in realizirala želje, hote in interese mladih z vseh koncev naše ožje domovine.

Rezultati, doseženi v tem obdobju, se kažejo predvsem v enotnem organiziranju in delovanju vseh delov mlade generacije, v jasnih idejnih izhodiščih za delo, enotni akcijski usmeritvi in močnejši povezanosti vseh organizacij, ki združujejo mlade. Predvsem se je v tem obdobju okrepila neposredna akcija in socialistični samoupravni duh mlade generacije, katere zavest postaja vse bolj socialistično usmerjena in zagotavlja širše vključevanje mladih v vse tokove naše družbene preobrazbe.

Ugotovimo tudi lahko, da se je v večini sredin začel spreminjati odnos do mladinske organizacije in do mladine in da je vse več povezanega dela med ZK, sindikatom in ZSM, toda še vse premalo in prepočasno se spreminja odnos mladih do dela in obveznosti v ZSM.

Pravkar omenjeno velja tudi za naše osnovne sredine. Potrebno je povedati, da je vedno bolj izrazita praksa, da ljudje najprej zahtevajo dobro plačo, šele potem pa govorijo o delu. Jasno pa nam mora biti, da je potrebno dobro delo, katerega rezultat je kasneje tudi dober oseben dohodek.

POSTALA SEM PRIPADNICA TERITORIALNIH ENOT

Med počitniško pošto sem zagledala vabilo, naj se udeležim razgovora glede vključitve v enote TO. Precej vznemirjena in radovedna sem se temu vabilu odzvala, izvedela za vse podrobnosti in prevzela vojaško opremo. Doma sem si ogledovala preširoke hlače in preveliko bluzo, najbolj sta se mi prilegala še opasač in kapa. Hitro sem stopila v akcijo, tako, da sem imela do popoldneva že vse popravljeno. Že naslednji dan se bomo odpravili na Kal, kjer bomo po 4-dnevnem urjenju svečano zaprisegli in vstopili v enote TO.

ko, da smo se na koncu težko ločili.

Vsakega od nas je v teh 4 dneh čakala kakšna zadolžitev, nekatere delo v kuhinji, druge straže ali dežurstvo. Najtežje je bilo na straži, saj je to ena najbolj zahtevnih in odgovornih zadolžitev. Najbolj veselo pa je bilo v našem taboru ob večerih, ko smo se vsi skupaj zbrali v jedilnici. Izjema je bila le nedelja, ko nas je obiskal tovariš Maks Jakopič-Jur.

Ob tabornem ognju nam je pripovedoval o vojnih časih in partizanih v naši občini, podrobno

Postali smo veliki prijatelji

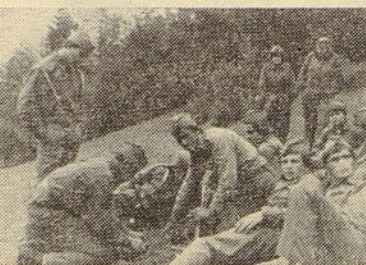
V petek zjutraj smo se mladinci prostovoljci zbrali v vojaških uniformah pred rudniško upravo, odkoder smo odšli na Kal. Namestili smo se pri šoli na Kalu, kjer smo si postavili šotore, dobili spalne vreče in porcije.

Že takoj prvi dan smo pričeli z urjenjem. Razdelili smo se v 4 skupine in starešine so nas odpeljale na določen prostor. Tam so nam razložili program urjenja naslednjih dni in pomen TO. Naš

pa nam je opisal napad na Rudnik »Ojstro« v Hrastniku. Ko je končal s svojim pripovedovanjem, smo imeli kratek kulturni program, zatem pa smo skupaj zapeli in se zabavali.

Ker je bil to naš zadnji večer v taboru, smo neradi odšli spat, saj smo vedeli, da naslednji dan ne bo niti sledu o našem prijateljem bivanju. V ponedeljek smo res po vojaško očistili tabor in odšli na Lužo k spomeniku padlega partizana — pionirja skojevca — Borisa Pusta. Tu smo dali svečano zaprisego in se podpisali v knjigo. S tem smo postali člani enot TO in se zavezali, da bomo, če bo potrebno, pomagali pri obrambi Jugoslavije. Čeprav smo morali biti v teh dneh zelo disciplinirani, vem, da je to del pravega vojaškega življenja. Kljub vsemu smo bili ponosni, da smo oblekli vojaške uniforme in postali mladinci — prostovoljci v enotah teritorialne obrambe.

Tajana Pust
Milojka Mlinar

Tudi odmor se je izkoristil za razstavljanje in sestavljanje orodja

program je poleg osnovnih stvari kot je disciplina in izvrševanje ukazov, obsegal tudi razstavljanje pušk, metanje bomb, vzvzemanje raznih položajev, sestava TO, orientacija, napadi in obramba ter končno najbolj zanimivo — streljanje. Čeprav je bil program precej širok, smo imeli dovolj prostega časa, v katerem smo se bolj spoznali med seboj in sklenili nova prijateljstva ta-

Dopisujte v
Glas mladih

Uredniki glasil OZD so se pogovarjali s predsednikom RS ZSS Vinkom Hafnerjem

Kaj lahko delavci-člani sindikata pričakujejo od letošnjega kongresa Zveze sindikatov Slovenije?

Vprašanje je sicer kratko, vendar široko — z odgovorom nanj odgovorimo na mnoga vprašanja. Kongres je pač obračun o opravljenem delu v minulem obdobju,

9. kongres zveze sindikatov slovenije

hkrati pa pomeni opredeljevanje izhodišč za splošno idejno in politično ter praktično programsko usmeritev sindikatov v naslednjem štiriletnem obdobju. Zato je kongres tako politična manifestacija kot konkreten odgovor udeležencev-delegatov vseh sedemstopenjskih tisoč delavcev, organiziranih v sindikatu, za bodoče akcije in delovanje sindikatov Slovenije.

in oblikovanje drugih rešitev. potemtakem bo šele po kongresu sledila tista temeljna naloga za konkretno akcijo uresničevanja vsega, za kar se bomo na kongresu dogovorili. Priprave na kongres sindikatov Slovenije pomenijo del priprav na kongres Zveze sindikatov Jugoslavije, ki bo novembra v Beogradu. S skladnim oblikovanjem stališč in usmeritev obeh kongresov v določenem smislu izražamo idejno in politično enotnost delavskega razreda Jugoslavije; kar zadeva različnost, se le-ta kaže v posameznih pogledih na metode in o organiziranosti delovanja pa tudi o konkretnih rešitvah posameznih vprašanj. Te razlike so pogojene z objektivno nekoliko različnim položajem v sindikate organiziranih delavcev v posameznih delih naše dežele, v republikah, pokrajinah. V SR Makedoniji ali v pokrajini Kosovo bodo dali morda močnejši poudarek kateremu od vprašanj, ki nas v Sloveniji ne prizadeva toliko, medtem ko bomo spet mi poudarili nekaj, kar ni kdove kolikšen problem za Makedonijo.

Predsednik RS ZSS Vinko Hafner sprejel urednike glasil organizacij združenega dela ter z njimi imel daljši razgovor

Seveda pa neposredne priprave na kongres močno zaposlijo ves sindikalni aktiv od osnovnih organizacij do občinskih organov in republiškega sveta. Zdi se, kot da se te organizacije in organi ukvarjajo sami s seboj, saj priprave neposredno ne vplivajo na položaj delavca v združenem delu in v sindikatih. Velja pa poudariti, da so razprave na vseh ravneh v kongresnih dokumentih bistvenje naših pogledov in opredelitev o posameznih vprašanjih. Čeprav je lahko včasih razprava o neki formulaciji sklepa ali statuta na videz formalistična, vendarle pomeni usklajevanje pogledov na družbeno vlogo sindikatov in o njihovi učinkovitosti. To seveda tembolj velja tedaj, če razprava o kongresnem gradivu, to je o osnutkih sklepov in statutu ter poročilu o delovanju sindikatov med obema kongresoma in o kadrovskih pripravah, prodre do osnovnih organizacij in članstva. Kljub temu pa je še precej članstva pasivnega, kar zadeva soustvarjanje teh stališč

Kako si zamišljate bodoče povezovanje osnovnih organizacij v SOZD; kdo bo tisti, ki bo dajal pobude za sklicevanje problemskih konferenc in kako bo možno uskladiti različna stališča osnovnih organizacij, kadar gre za problem, ki mora biti v SOZD enotno rešen?

Vprašanje je pomembno, saj ne zadeva le organizacijske navedbe delovanja sindikatov, ampak sprašuje tudi o vsebini. Menim, da so bile naša najbolj družbeno priznana oblika delovanja konference sindikatov v delovnih organizacijah. Čeprav že vseskozi obstajajo — prej sindikalne podružnice, danes osnovne organizacije in sindikalne skupine — so se vendarle šele v zadnjem obdobju uveljavile osnovne organizacije in sindikalne skupine kot temeljna oblika sindikalne organiziranosti. Ta proces je bil seveda tesno povezan z uveljavljanjem TOZD.

To, kar želimo doseči v delovni organizaciji s svojo praktično

aktivnostjo in z določbami statuta, je še tembolj pomembno za SOZD. O oblikah organiziranosti na ravni OZD in SOZD moramo utrditi spoznanje, da obstajajo zaradi članstva in osnovnih organizacij. S takšno organiziranostjo naj bi kar najbolj osamosvojili sindikate neposrednega vpliva, bolje povedano, pritiskov vodilnih struktur, da bi te politične organe spremenile v orodje lastnega delovanja, pri čemer sploh ni pomembno, ali gre za njihovo progresivno usmeritev ali pa za uveljavljanje njihove oblasti.

Tisto, kar predstavlja resnično združevanje dela in sredstev delavcev v OZD in SOZD, se uveljavlja v dveh oblikah: prva in temeljna oblika je samoupravljanje delavcev v TOZD, druga pa je delovanje subjektivnih dejavnikov na ravni OZD in SOZD in prav ta lahko veliko prispeva h kvaliteti in intenzivnosti povezovanja. Tega povezovanja si seveda ne smemo predstavljati v duhu znanih birokratskih in tehnokratskih koncepcij, marveč gre za tisto združevanje, ki je koristno za delavce v TOZD. Tu ima velik vpliv predvsem poslovodna struktura in njen način delovanja, ker je močna, oborožena z znanjem in z informacijami. Če oblikujemo močne organe družbenopolitičnih organizacij na teh ravneh, potem bodo le-ti prej izražali težnjo za krepitev moči teh sestavov na ravni SOZD, kot pa delovali v interesu samoupravljanja v TOZD.

Seveda pa te zadeve ne smemo obravnavati črno-belo. Včasih tudi samoupravljanje v TOZD deluje proti navedenemu povezovanju, saj so zelo močne težnje po majhnih, samostojnih podjetjih ipd.

Informiranje je dobilo z ustavo in zakonom o združenem delu izreden pomen. Kako naj se sindikat vključi v bitko za pretok informacij od virov obveščanja do delavca in obratno in kakšne so konkretne naloge sindikata v sistemu samoupravnega informiranja?

Ni treba posebej poudarjati, da brez dobre informiranosti delavca ne more biti njegove družbene osveščenosti in ne njegovega učinkovitega delovanja kot gospodarja-upravljalca. Med pomembnimi in objektivnimi težavami je dejstvo, da je delavec danes še premalo izobražen, premalo osveščen in premalo integriran v družbeno skupnost in seveda tudi premalo operativno informiran, da bi bil dovolj usposobljen za dejansko upravljanje in da bi se tudi sam imel za upravljalca.

Če je urednik glasila v združenem delu, sodelavci in s tem glasilo na progresivnih pozicijah in želi obravnavati v glasilu določeno vprašanje, pa mu je bilo to onemogočeno ali pa je pozneje občutil posledice, ker je zadevo objavil, pri tem pa ga sindikat ali ZK ne podpreta, je to znanje neke pomanjkljivosti, družbene bolezni. Seveda pa gre le za posamezne pojave, kajti v dobrš-

nem delu glasil obstajajo normalne komunikacije in če bodo novinarji v združenem delu bolj komunikativni in bolj strokovni ter osebno pošteti, manj bo takih negativnih pojavov. Ponovno poudarjam, da bi morali videti sindikati in ZK v teh glasilih v združenem delu svoje močno orožje tudi za boj proti birokratizmu, za mobilizacijo delavcev za večjo produktivnost in večjo odgovornost. Tega se je treba še posebej zavedati v konfrontaciji z birokratskimi stališči in z manipuliranjem z delavci ter pri kratenju njihovih elementarnih samoupravnih in socialnih pravic itd.

V kongresnih dokumentih bemo, da sindikati nasprotujejo poskusom posameznih TOZD, da bi se skupne službe oblikovale kot servis in bi tako njihove delavce odrinili od odločanja.

Ustava in zakon o združenem delu sta dovolj jasna podlaga za oblikovanje položaja delavcev v delovnih skupnostih skupnih služb. Gre za dve resni nasprotiji, ki pravzaprav izvirata iz dosedanjega zelo superiornega položaja skupnih služb v odnosu do delavcev, organiziranih v TOZD. Glavni problem je v tem, da še vedno nismo našli pravih oblik stimulativnega, objektivnega in naprednega nagrajevanja, ki bi te delavce skupnih služb postavilo v pravi položaj in vlogo delavca v združenem delu. Iz tega torej izvirajo težave. Nerazvitost svobodne menjave dela na eni strani ohranja privilegiran položaj delavcev skupnih služb, na drugi strani pa spet spodbuja težnjo, da bi delavce v skupnih službah spravili v podrejen položaj in skupne službe spremenili v nekakšne servise TOZD oziroma njihovih poslovodnih sestavov.

Poleg navedenega nerazvitost svobodne menjave dela in nagrajevanja po delu v skupnih službah povzroča še druge težave: tako, denimo, premalo stimuliramo delavce za učinkovitejšo delo in za njihovo odgovornost pri delu, hkrati pa je še vedno del združenih delavcev nagrajevan po zelo zahtevnih normah, medtem ko so drugi delavci še vedno privileginarni, saj zanje in za njihovo delo ni nobenih meril. Zdi se, kot da gre za ostanke razrednih nasprotij, čeprav ni dveh razredov — kljub vsemu del delavcev, to je tisti najbolj množičen del proizvodnih delavcev, sodi, da je v podrejenem in neenakopravnem položaju glede na tiste delavce, za katere ne veljajo trda pravila nagrajevanja po delu, ker jih pač zanje še nismo našli, deloma zavoljo objektivnih vzrokov, deloma pa tudi zavoljo težnje teh delavcev, da bi ohranili privilegiran položaj. V tem torej vidim razloge za poskuse, da bi skupne službe spremenili v podrejene servise.

Sindikati bi se morali na eni strani boriti proti degradaciji teh skupnih služb oziroma delavcev v njih, po drugi strani pa

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje s 3. strani)

proti superiornosti teh služb v odnosih do delavcev v proizvodnji in TOZD — seveda predvsem z iskanjem ustreznega načina nagrajevanja, ki naj postavi delavce v enakopraven položaj.

Osebnih dohodkov marsikje še vedno delijo na podlagi osebnega ocenjevanja delavca. Kako bo sindikat ukrepal, da bi odpravili to pomanjkljivost?

Oblikovanje in delitev dohodka je čedalje bolj temeljna skrb sindikatov. To je družbeni odnos, ki zadeva delavca kot gospodarja in delavca kot proizvajalca. Sindikati so na tem področju v zadnjih dveh letih veliko delovali, bili so nosilci akcij in prav njihova zasluga je, da smo vendarle napredovali. Seveda pa bomo aktivnost sindikatov v naslednjih letih še močneje usmerili na to področje.

Kar zadeva osebno ocenjevanje, so sindikati tudi doslej zavračali subjektivno oceno delavca kot glavni kriterij za vrednotenje njegovega dela. Seveda pa ne zavračamo osebne ocene kot možnosti za objektivnejše vrednotenje posameznikovega dela, vendar je to lahko le kolektivna ocena, v nobenem primeru pa ne individualna. Za tako oceno morajo biti izdelani tudi ustrezni kriteriji in izhodišča.

Po podatkih, s katerimi razpolagamo, ugotavljamo, da so se razponi med osebnimi dohodki občutno zmanjšali, tako med panogami kot med delavci v isti organizaciji. Razponi so se zmanjšali tudi med posameznimi kvalifikacijskimi kategorijami v regijah, tako da danes že lahko govorimo o težnjah po uravnilovki. Največ je tako imenovane kvalifikacijske uravnilovke, nekaj pa je tudi na račun socialnih kompenzacij. Seveda je ta uravnilovka najbolj v škodo proizvodnim delavcem, ki so nagrajevani strogo po učinku, in ustvarjalnim izobražencem, ki so s svojim osebnim dohodkom neposredno vezani na produkcijo.

Nočno delo žensk bi morali odpraviti že z začetkom letošnjega leta. Vemo, da marsikje tega ne bo mogoče storiti.

Naša država je podpisnica mednarodne konvencije o omejevanju nočnega dela žensk. Tega dela je dejansko tudi vedno manj. Toda uresničitev te naloge ni lahka: včasih že delovne naprave zahtevajo neprekinjeno delo, včasih spet delavke samo nasprotujejo omejevanju nočnega dela, ker se jim s tem zmanjša dohodek itd. Ta vprašanja bomo morali še dobro proučiti. Seveda po ostajamo pri naši splošni usmeritvi za postopno ukinitve nočnega dela žensk. Pri tem pa moramo upoštevati objektivne okoliščine v vsakem konkretnem primeru posebej. V ta prizadevanja se morajo vključiti osnovne organizacije sindikata.

Kaže pa, da ponekod nočno delo narašča. To ni pozitivna usmeritev, saj s tem podcenjujemo dolgoročne posledice tega problema za delovno organizacijo, na delavko in družbo. Menim, da je takšna usmerjenost slaba. Prav o teh vprašanjih že tečejo priprave na posvetovanje, ki bo na pod-

lagi natančnejših analiz zagotovo opozorilo na prenekateri problem in prenekatero rešitev.

Kakšno je stališče sindikatov in kako bi morali ukrepati ob dejstvu, da se iz meseca v mesec povečuje število bolniških izostankov?

Odgovor na to vprašanje je zajet v predlogu kongresnih sklepov. Sindikati se morajo kot družbenopolitična organizacija čutiti odgovorne za gospodarjenje v delovnih organizacijah in za mobilizacijo delavcev za zavestno odločanje o teh vprašanjih. Sindikat ne sme biti več odrinjen od teh vprašanj; imeti mora pomembno vlogo obenem s samoupravnimi organi in poslovnimi strukturami itd. Odločilnega pomena je, da se delavec zares čuti gospodarja. To namreč usmerja vse njegovo nadaljnje vedenje. Primer: kmet v zdravstvenem varstvu izenačen z delavcem, toda natančno premisli, kdaj lahko izostane z dela — skratka, čuti se gospodarja. Seveda je v velikih in zapletenih OZ Din SOZD težavnejše doseči tako neposredno soodvisnost za odločitve in za gospodarjenje. Toda tembolj ko bo ta občutek naraščal, bolj bo naraščala delavčeva samozavest, delovna disciplina, bolj se bodo zmanjševali bolniški izostanki.

Seveda pa zastavljeno vprašanje ni tako preprosto. Gre namreč še za druge dejavnike, ki vplivajo na izostanke. To vprašanje je povezano med drugim tudi z načinom dela zdravstvene službe. Bolj ko bo razvita preventiva, manj bo potrebne kurative in manj bodo delavci izostajali z dela. Participacija za zdravniške preglede je neprijetna tako za delavce kot za zdravnika, ki jo mora zaračunati. Nekatera opozorila govore o tem, da se je po uvedbi participacije skoraj za polovico zmanjšalo število prvih zdravniških pregledov. Seveda bo potrebno to vprašanje še temeljito proučiti, toliko bolj, ker gre za kompleksen problem.

Kakšno je vaše mnenje o tako imenovanih kadrovskih stanovanjih?

Ustavno sodišče je sprejelo nekaj predlogov za razsodbo, ali so določila v samoupravnih aktih ustavna ali ne, ker dajejo pravico poslovnim organom, praviloma delavskemu svetu ali izvršilnemu odboru, da o teh vprašanjih samostojno odločajo. Samoupravnim organom ne moremo odvzeti pravice dodeljevati stanovanja v nujnih primerih, toda pri tem ne smemo zapostavljati vseh drugih kategorij delavcev, predvsem pa ne socialnih primerov. Če zadeve rešujemo po trenutnih potrebah in brez jasnega plana kadrov, je to seveda bolj delikatno vprašanje. Pogosto so rešitve in odločitve zavite v tajnost. Proti takemu načinu moramo ostro nastopiti. Delavci morajo biti seznanjeni s stanovanjsko politiko in delovati moramo javno. Tudi pri reševanju stanovanjskih vprašanj moramo onemogočiti odločanje v ozkih skupinah.

Na marsikateri konferenci sindikatov so načeli vprašanje počitniških skupnosti v SOZD. Za-

Spoštovani urednik Steklarja!

Kot mnogi se tudi jaz oglašam s kratkim pismom. Moja želja namreč je, da bi sledil dogajanju (novicam) v mojem kolektivu in na splošno dogajanju v Hrastniku.

Trenutno se nahajam na službovno vojnega roka in zato nisem seznanjen s poslovanjem, športnim dogajanjem itd. Zato vas naprošam za pošiljanje časopisa »Steklar«. Upam, da boste moji želji ugodili in se vam že vnaprej najlepše zahvaljujem.

Prisrčno pozdravljam tovariše iz TOZD I. izmena Franca Kor-

barja in še posebej brigado Branka Podmenika. V nadalje vam želim veliko uspehov v TOZD in DO Steklarne.

Lepo vas pozdravlja vojak

Nenad Jerkovič
V. P. 4210/2 c
26340 Bela Crkva

Dragi Nenad!

Hvala ti za tvoje obširno pismo, katerega v celoti objavljam, tako bodo vsi, ki jih pozdravljaš to tudi prečitali. Zahvaljujem se ti tudi za tvoje lepe želje pri poslovanju naše DO. Steklarja ti bom že naslednjič poslal.

Lepo te pozdravlja urednik

radi predpisov te ideje ni bilo mogoče uresničiti. Hkrati ugotavljamo velike apetite nekaterih občin, da bi delavske počitniške domove izrinitele z obale.

O možnostih počitniških skupnosti v SOZD v naših kongresnih dokumentih ni nič konkretnega zapisanega. Sicer pa na sindikate tako ali tako letijo očitki, da se največ ukvarjajo s problemi družbene prehrane, športa, rekreacije in počitniških domov, morda tudi še z izobraževanjem. Vendar moram reči, da je še dobro, da se je kdo sploh s tem ukvarjal. Sindikat se bo moral tudi v bodoče ubadati s temi vprašanji, saj gre za eno njegovih temeljnih funkcij — za prizadevanje, da bi izboljšali standard delavcev.

Bolj pereče pa se mi zdi vprašanje, zakaj nekatere občine odpravljajo tako imenovani delavski turizem. Menim, da je tako ravnanje kratkovidno in spodbujeno s kratkoročnimi interesi in v svojem bistvu zelo nesocialno. V bistvu gre za komercialne koncepcije, razvoja občin, ki niti ne uvidijo tega, da lahko delavski turizem zelo podaljša sezono in hkrati poveča izkoriščanje njihovih naravnih in drugih počitniških zmogljivosti, vse to prav v prid tamkajšnjega prebivalstva. Pri takih kratkoročnih usmeritvah gre marsikdaj tudi za lov na devize ipd.

Menim, da se morajo sindikati boriti proti takim usmeritvam. Ponavljam, gre za politično in ekonomsko kratkovidnost teh občin! Res je, da moramo upoštevati določene prostorske urbanistične ureditve, optimalno izrabo prostorskih zmogljivosti, toda nobenega dvoma ni, da ima tudi v teh prizadevanjih delavski turizem svojo ekonomsko upravičenost, torej ne le socialno-politično, kot pritisk skupnosti, marveč kot interes konkretne občine.

V predkongresnem času ste obiskali vse regije. Ali lahko poveste, katere so največje slabosti v sindikalnem delovanju?

Preveč kratka je doba, kar delam v sindikatih, da bi mogel objektivno ocenjevati, vendar moram reči, da so moji dosedanji vtisi dobri. Sindikalna organiziranost se razvija, učinkovitost delovanja je čedalje večja in čedalje večja je tudi njihova veljava.

Kar zadeva slabosti — o nekaterih sem že govoril — jih vidim predvsem v tem, da v sindikatih še marsikje delajo forumsko, da se organi več ukvarjajo sami s seboj, kot da bi se posvetili mobilizaciji članstva in vprašanjem njihove organiziranosti v sami bazi.

Še posebej velja načeti vprašanje strokovnih sindikatov. Ti sindikati so se različno razvijali, vsi pa so v obdobju po zadnjem kongresu doživeli velik vzpon. Zaradi najrazličnejših vzrokov so se začela tu in tam oglašati mnenja, da gre le za oblike delovanja zveze sindikatov. Uveljavitev takega stališča bi praktično pomenila njihovo likvidacijo. Na majski konferenci republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in celotnega komiteja ZKS smo prišli do enotnih stališč o tem vprašanju. Seveda vsi problemi še niso rešeni; tako se moramo čimprej lotiti vprašanja, kako strokovne sindikate tesneje povezati z osnovnimi organizacijami in sindikalnimi skupinami.

Se to: čeprav nisem neposredno sodeloval v sindikalnem delu, mislim, da so najpomembnejše dejanje storili sindikati Slovenije s svojim 8. kongresom, ko so obračunali z liberalizmom in tehnokratizmom. Zato ima sedanji kongres sindikatov Slovenije pač to prednost, da je splošna usmeritev v ZK in sindikatih že izoblikovana. Zato se bomo bolj posvetili praktičnim vprašanjem, organizacijskemu in vsebinskemu utrjevanju sindikatov pri reševanju konkretnih nalog delavskega razreda. V tem smislu je tudi 9. kongres Zveze sindikatov Slovenije nadaljevanje 8. kongresa.